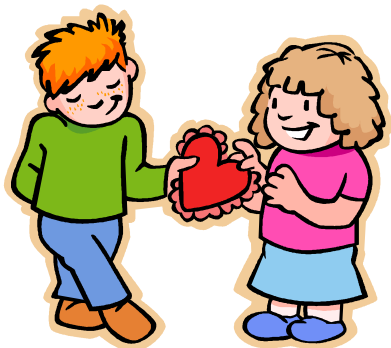
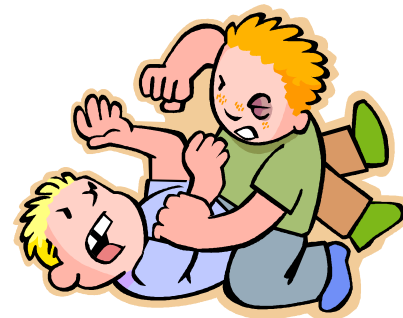

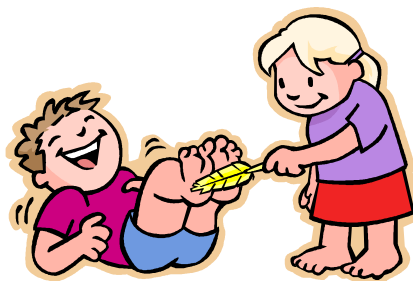
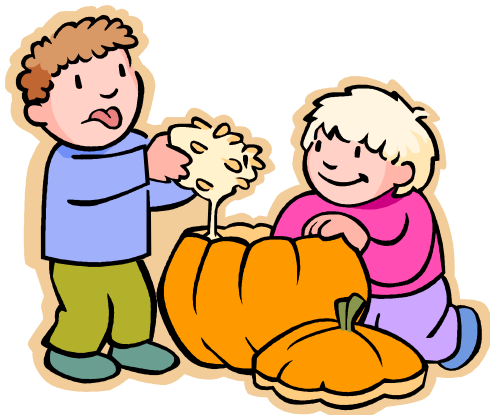
SØSKEN

David Bahr
Spes.ped.

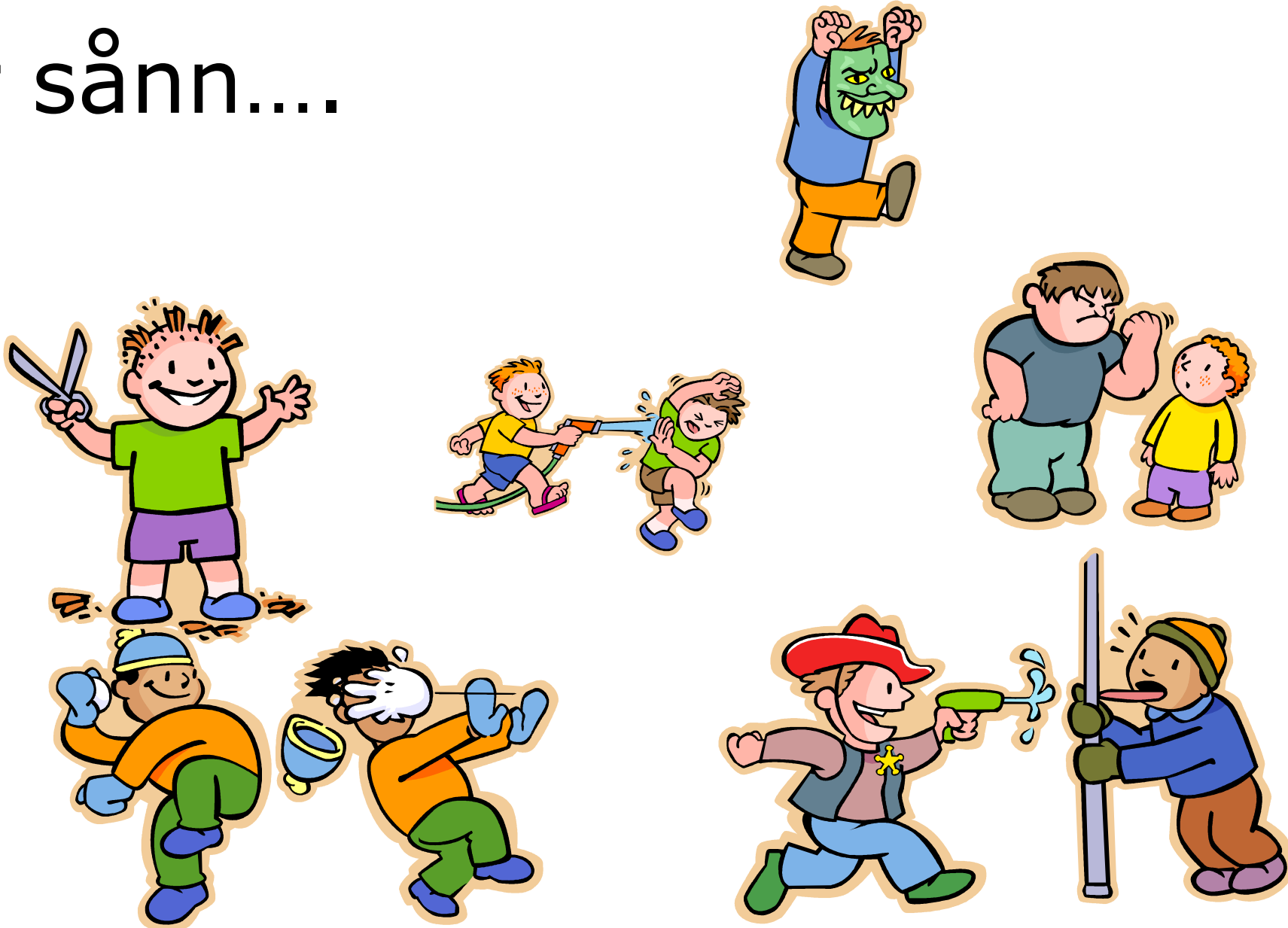

Hvordan har søsken det sammen.....?

- Er det sånn.....

eller sånn....

Som alle andre

Søskenarbeid på Frambu

- Familiekurs
 - Søskengrupper?
 - Søskenprosjekt
 - Søskenforelesning
 - Samlingsstund med temainnledning
 - Diagnoseinformasjon
 - Søskenamtaler
- Informasjon i klassen
- Søskenecamp
- Søskenseminar (voksne)

Erfaringer fra søskenarbeid

- Søsken viser stor glede over å møte og være sammen med andre søsken
- "Det er ikke bare jeg som har....."
- Søskenes mestring av å ha et søsken med funksjonsnedsettelse, henger ofte nøye sammen med foreldrenes mestring
- Bekymring smitter!

Erfaringer.....

- Sammenheng mellom informasjon og mestring
- Søsken viser som oftest stor lojalitet overfor foreldrenes emosjonelle reaksjoner
- Ønsker ikke å være til merbelastning
- Mange søsken sier de har lært mye av å ha et søsken med funksjonsnedsettelse og at dette har gjort noe positivt med dem!

Positive erfaringer

- Toleranse
- Økt empati
- Ansvarsbevissthet
- Viser omsorg
- Mer moden enn jevnaldrende
- Mer bevisst på viktige verdier
- Får være med på ting venner ikke får

Negative erfaringer

- Andre menneskers holdninger og væremåte overfor bror/søster
- Mindre oppmerksomhet og tid med foreldrene
- Skyldfølelse og dårlig samvittighet
- Mye ansvar og store omsorgsoppgaver
- Mobbing
- Bekymring for søsken og foreldre
- Mestrings- og forventningspress

Reaksjoner en bør være oppmerksom på.....

- Endringer i søskens væremåte over tid og sett i forhold til søskens.....

Alder og personlighet

Art og grad av søskens vansker/utfordringer

Forståelse, informasjon og samarbeid med hjelpeapparatet

Grad av ekstrabelasting for foreldrene

En positiv forelder-barnrelasjon
+kommunikasjon rundt diagnosen
=Beskyttende faktor mot negative konsekvenser

Reaksjoner.....

- Faglig og/eller sosial endring
- Utagering/veldig kontaktsøkende
- Tilbaketrekning/veldig pliktoppfyllende
- Søvnvansker og/eller psykosomatiske plager
- Konsentrasjonsvansker, uro og rastløshet

Søskens råd til foreldre

- De som er funksjonshemmet trenger mer hjelp og omsorg, men ikke mer oppmerksomhet
- Ikke gi for mye hjelp. De må klare mest mulig selv og lære å oppføre seg
- Vi må få vite så mye som mulig om diagnosen
- Ta ikke sorgene på forskudd!

